

ÚKOL č. 5

Recyklohraní aneb Uklidíme si svět vyhlašuje pátý úkol školního roku 2024/2025

Slavnost pro radost

Termín: 1. 5. 2025 – 30. 6. 2025

Milí přátelé,

v posledním úkolu školního roku vás chceme povzbudit, abyste se s žáky a studenty pustili do úkolu, který podpoří aktivní trávení času, dobré vztahy mezi dětmi ve třídě, ale i mezi dětmi a dospělými. Nezapomínáme ani na odpovědnou spotřebu a ochranu životního prostředí. Věříme, že v čase, kdy se blíží prázdniny, vám přijdou vhod **aktivity, které jsou pro radost a za odměnu, za všechnu společnou práci, kterou jste s žáky a studenty ve škole odvedli** (nejen) v environmentálním vzdělávání.

Základním zadáním úkolu je uspořádat s dětmi jakoukoliv **akci, kterou si společně užijete** – může jít například o EKO snídani s dětmi ve třídě, slavnost nebo piknik (např. loučení se školním rokem). Vaším nápadům se meze nekladou. Jednu podmínku však máme ☺. Protože jsme odpovědní a záleží nám na našem životním prostředí, plánujte akci tak, abyste při ní neplýtvali, nepoužívali jednorázové plasty a ideálně také využili ekologické potraviny (např. od lokálních výrobců, fairtrade apod.) nebo z vlastních zahrádek. Když při akci přidáte i osvětový koutek nebo se pochlubíte, co vše děláte ve spolupráci s Recyklohraním, bude to super. Skvělé také bude, když pozvete rodiče nebo spolužáky a pedagogy z ostatních tříd. Co velmi oceníme, je **aktivní participace dětí** – tedy že budou účastny nejen při samotné realizaci, ale už při vymýšlení Vašeho miniprojektu.

Vedle toho můžete využít náš tip na další aktivitu a tou je zadat dětem **zpracování slohu na téma Co bych dělal/a, kdyby na jeden den přestaly fungovat mobilní telefony**. Místo slohu se děti mohou pustit do výtvarné činnosti. Proč toto zadání? Na přelomu roku jsme s našimi partnery, společnostmi Remobil a ECOBAT, uspořádali **výzkum** „Jak děti využívají mobilní telefony“, a popravdě nás překvapilo, v jaké míře se tak děje. Budeme proto rádi, když žáci a studenti popustí uzdu své fantazie a třeba přitom zjistí, že den bez mobilu by nemusel být vůbec špatný ☺.

Řadu využitelných informací k tématu najdete v části B tohoto dokumentu (Obecné informace k úkolu). Aby se Vám se zadáním lépe pracovalo, doporučujeme využít naše doprovodné [video](#) s názvem *Slavnost pro radost*.

Budeme také rádi za zpětnou vazbu, jak jste si s dětmi úkol užili a co nového jste se dozvěděli.

Váš tým Recyklohraní

A. Zadání pro 1. stupeň ZŠ

Cíl:

Prostřednictvím akce, kterou budou žáci připravovat, si zážitkovou formou připomenou zásady odpovědné spotřeby. Zároveň podpoří dobré vztahy mezi dětmi ve třídě, ale i mezi dětmi a dospělými, případně také mezi školou a rodiči. Tvorbou na téma „den bez mobilu“ si uvědomí, že volný čas lze trávit aktivněji a zábavněji než s mobilním telefonem v ruce.

Forma práce:

Sledování tematického videa
Sloh nebo výtvarná činnost
Organizace akce, týmová hra
Vyplňování pracovního listu

Navrhované aktivity:

- Na úvod pedagog pustí žákům **tematické a instruktážní video s názvem Slavnost pro radost** (délka 3:26 min.). Najdete ho na webu Recyklohraní [zde](#) nebo na kanálu YouTube.cz ([zde](#)).
- Pokud se s žáky rozhodnete pustit do aktivity, při které budou **tvořit sloh nebo výtvarničit** na téma **co bych dělal/a, kdyby na jeden den přestaly fungovat mobilní telefony** a další chytrá zařízení, věnujte při reflexi videa pozornost právě části o užívání mobilů. Pro doplnění informací můžete také využít část B tohoto dokumentu – Obecné informace k úkolu. Žáci mohou téma zpracovat ve formě vyprávění, úvahy, rozhovoru, případně si zvolit jiný styl. Stejně tak ho mohou ztvárnit obrázkem – mohou kreslit samostatně, nebo zvolit společnou práci ve skupině.

Tip: Děti mohou na toto téma vyzpovídat dospělé a udělat s nimi rozhovor, kde se jich budou ptát, jak trávili čas, když neměli mobily (nebo ne v takové míře, co dnes) ani sociální síť.

- Organizace Slavnosti pro radost.** Při plnění této aktivity je mimořádně důležité, aby žáci byli do organizace akce vtaženi už od samého začátku. V duchu zásad participace by měli navrhovat, jakou akci uspořádají, koho na ni pozvou, co se bude jíst a pít a jaký bude program. Pedagog by měl být v pozici průvodce, případně moderátora. Pokud hledáte inspiraci, jak na to, doporučujeme Vám využít novou metodiku Recyklohraní s názvem *Participace ve vzdělávání*¹. Základní informace jsou také v části B tohoto dokumentu.

Vaším nápadům se meze nekladou a je jen na dětech a vás učitelích, jakou akci zorganizujete. Připojujeme několik tipů, které nám přijdou zajímavé: společná EKO snídaně, svačina nebo party pro třídu, jako poděkování za práci ve školním roce, kdy jsme se toho hodně naučili a dokázali, dále EKO piknik (samostatně, nebo v rámci výletu), neformální EKO slavnost/party s rodiči (například na zakončení školního roku a vítání prázdnin), beseda se zajímavým hostem, beseda s rodiči, společný workshop na zajímavé téma.

Doporučujeme, aby si děti vytvořily plán příprav i samotné akce a rozdělily si mezi sebe úkoly a role, aby se mohl zapojit každý a využil k tomu své možnosti a schopnosti. K této aktivitě využijte **Pracovní list č. 1**. Najdete v něm průvodce plánováním.

Dobře si také promyslete, jaké jídlo budete na vaši akci podávat. Mělo by to být jídlo z nízkou uhlíkovou stopou. Určitě už víte, že různé druhy potravin mají různě velkou uhlíkovou stopu – například maso, především hovězí, má vysokou uhlíkovou stopu kvůli emisím metanu a velké spotřebě krmiva pro dobytek. Naopak rostlinné potraviny, jako jsou luštěniny, zelenina nebo ovoce, jsou z hlediska emisí mnohem šetrnější. Důležitou roli hraje také vzdálenost, odkud

¹ Participace ve vzdělávání – metodika pro školy zapojené v projektu EKOABECEDA pro klima aneb Se změnou začínáme v místě, kde žijeme, učíme se nebo pracujeme, je ke stažení na webu Recyklohraní ([zde](#)).

potraviny putují – čím blíže k místu spotřeby byly vyrobeny, tím menší bývá jejich dopad na životní prostředí. Je proto lepší odebírat potraviny od lokálního, odpovědně hospodařícího farmáře než kupovat v supermarketu produkty vyrobené na druhém konci světa. Když máme možnost, je skvělé si zeleninu a ovoce vypěstovat přímo na zahrádce. **Skvělé bude, když žáci občerstvení na slavnost sami připraví.**

Zkuste pro akci vymyslet hry, které si společně zahrajete. Nebojte se sáhnout po starých osvědčených retro hrách, jako jsou například skákání přes gumu nebo čára. Inspirace je například [zde](#). **V pracovním listu č. 2 jsme pro vás připravili hru Nebe – peklo – ráj.** Z předlohy si můžete papírovou skládačku vystříhnout a zahrát. Stejně tak si žáci mohou vytvořit svou vlastní skládačku a vepsat si do ní svá čísla a obrázky. Videonávod, jak na to, je například [zde](#).

Pro žáky by měla být příprava akce (slavnosti) odměnou. Nemusí být vše perfektní, důležité je, aby si jak přípravu, tak samotnou akci užili.

- V další aktivitě žáky vyzvěte, aby se zamysleli nad tím, **proč bychom neměli plýtvat.** K úkolu využijte **Pracovní list č. 3.** Žáci vyplní tajenku. Rovněž budou navrhovat, jak můžeme snížit plýtvání potravinami. *Poznámka: Při vyplňování tabulky by dětem mělo vyjít slovo NEPLÝTVAT.*
- Tip na doplňkovou aktivitu – **Kreslení bez mluvení.** Pro posílení spolupráce ve skupině žáků můžete využít teambuildingovou aktivitu. Žáci se rozdělí do skupin po 3 až 6. Do každé skupiny dostanou papír (ideálně A3 nebo list z flipchartu), každý žák má své psací potřeby, případně pastelky, barvy nebo fixy. Žáci mají za úkol společně **nakreslit jakýkoliv strom** (např. lesní, ovocný, strom v parku, palmu na pláži). Podmínkou je, že přitom nesmí vůbec mluvit ani se dorozumívat písemně. Učitel nejprve vysvětlí zadání, řekne dětem, že od této chvíle až do konce plnění úkolu již nesmí promluvit. Učitel stanoví limit na práci (15–20 minut, případně dle uvážení). Žáci pak ve skupinách tvoří – důležité je, aby pracovali všichni žáci. V některých skupinách budou schopni se i potichu dobře naladit a vytvoří konkrétní strom, jiné skupiny budou mít možná více individualistů nebo pasivních jedinců a bude to na výsledku znát. Důležité je připomínat, že žádný strom není špatný, protože o to v této aktivitě nejde. V závěrečné reflexi by si měl pedagog s žáky povídat o tom, jak se jim tvořilo, jak se jim pracovalo potichu, jak těžké bylo se se spolužáky domluvit, co budou kreslit a jak.
- S mladšími žáky se ještě můžete pustit do aktivity **příběh křivé mrkvičky.** Využijete k němu **pracovní list č. 4**, který najdete na konci tohoto dokumentu a také samostatně na webu v části Metodická podpora pro výuku ([zde](#)). Žáci si nejprve přečtou příběh, který je u obrázku smutné a veselé mrkvičky. Poté si mohou obrázky vymalovat. Přitom si s nimi povídejte, zda by si koupili mrkvičku, která není tak úplně hezká, nebo zda je podle nich chutnější rovná nebo křivá mrkvička. Aktivitu můžete ještě rozšířit tím, že dětem ukážete křivou a rovnou mrkvičku a pak ji společně ochutnáte, aby zjistily, že v chuti žádný rozdíl není.

Výstupy:

Povinné: Alespoň jedna fotografie, která zachytí žáky při řešení úkolu.

Nepovinné: Budeme rádi, když nám pošlete zprávičku, jak vás plnění úkolu bavilo a co jste při něm zažili.

Pokyny k předání úkolu: Každá škola zasílá výstupy dle zadání pro jednotlivé stupně škol. Řešení se zasílá pouze prostřednictvím www.recyklohrani.cz.

Postup odesílání přes webové stránky

- Přihlaste se do svého uživatelského účtu. Klikněte na „Přehled úkolů“.
- U aktivního úkolu vpravo najdete odkaz „Odeslat úkol“. Klikněte na tento odkaz.
- Otevrou se vám informace o úkolu vč. možnosti odeslání odpovědi pro každý stupeň školy.
- Vložte požadované soubory a stiskněte „Odeslat“.

V případě potřeby úpravy znění vaší již odevzdané (zaslané) odpovědi či případné potřeby přidání/smazání některých souborů je možnost úkol editovat až do termínu uzávěrky úkolu po kliknutí na „Editace řešení úkolu“.

NENECHÁVEJTE ODEVZDÁNÍ ÚKOLU NA POSLEDNÍ MOŽNÝ TERMÍN. NA ODEVZDÁNÍ PO TERMÍNU, A TO ANI CHYBOU SYSTÉMU, NEBUDE BRÁN ZŘETEL!

Budeme rádi, připojíte-li zpětnou vazbu k Recyklohraní – připomínky, náměty pro další úkoly či jiné cenné zkušenosti. Své názory nám vy i vaši žáci můžete sdělit taktéž na facebookovém profilu [www.facebook.com \(Recyklohraní\)](https://www.facebook.com/Recyklohraní). POZOR! Prosíme nezasílejte nám vypracované úkoly e-mailem ani poštou. Děkujeme za pochopení.

Termín odevzdání a vyhotovení úkolu: Své práce zasílejte nejpozději do 30. 6. 2025 včetně.

V případě dotazů nás prosím neváhejte kontaktovat na e-mailové adrese info@recyklohraní.cz nebo na telefonní lince Recyklohraní 739 280 887 (po–pá 7.30–10.30; 13.00– 14.00).

Souhlas

Vypracováním a zasláním tohoto úkolu škola vyjadřuje svůj souhlas se zveřejněním údajů, materiálů a fotografií na webových stránkách a facebookovém profilu pro účely programu Recyklohraní aneb Uklidme si svět a dalších partnerů tohoto společného projektu.

B. Obecné informace k úkolu

Průzkum ukázal, jak a na co využívají děti mobilní telefony

Podle výsledků průzkumu, který realizovala v listopadu a prosinci 2024 nezisková společnost Remobil ve spolupráci s programem Recyklohraní aneb Uklidíme si svět a společností ECOBAT, jsou mobilní telefony mezi dětmi široce rozšířené. Zcela běžné jsou už i u prvňáčků – ve věkové skupině 6 až 9 let vlastní mobil 80 % dětí a s vyšším věkem procento ještě významně narůstá. Děti na prvním stupni základních škol mobil nejčastěji využívají na hraní her, u starších žáků a studentů jsou na prvním místě sociální sítě. Z výzkumu, do kterého se zapojilo 6 245 respondentů ve věku 6 až 19 let z celé České republiky, dále vyplynulo, že ve věkové skupině 10 až 12 let má mobilní telefon 98 % žáků a studentů, ve věkových kategoriích od 13 do 19 let je to dokonce 99 %.

Sociální sítě v popředí zájmu dětí

Děti jsou zvyklé mobil používat aktivně a intenzivně, o čemž svědčí to, že téměř dvě třetiny dotázaných žáků a studentů používají mobil několik hodin denně. Nejčastěji pro přístup na sociální sítě, dále pro volání a posílání zpráv, poslouchání hudby a hraní her. Za pozornost stojí, že k využívání sociálních sítí se hlásí početná skupina dětí pod 15 let. Ve věku 6 až 9 let je využívá čtvrtina dětí, mezi 10. a 12. rokem 63 %, ve věku 13 až 15 let jde o 86 % a ve věkové kategorii 16 až 19 let je to 90 %. V České republice přitom platí, že děti mohou sociální sítě samostatně využívat až od 15 let a od 13 let si mohou založit účet jen se souhlasem rodičů. Na hraní her využívají mobily častěji mladší děti – ve skupině 6 až 9 let mobil na hraní her využívá 75 % respondentů, ve věku 10 až 12 let je to 71 %. Hry hrají častěji chlapci než dívky. S vyšším věkem zájem o hry klesá. Naopak roste poslouchání hudby a již zmíněné sociální sítě.

Dohled rodičů by mohl být větší

Dohled rodičů nad tím, jak jejich děti využívají mobil, je častější u mladších dětí ve věku 6 až 9 let, kterým čas na mobilu omezuje přibližně polovina rodičů (49 %). Ve věku 10 až 12 let omezuje čas u mobilu dětem 32 % rodičů. U starších je podíl rodičů, kteří ovlivňují, jak děti používají mobil, nízký. Dětem ve věku 13–15 let čas u mobilu omezuje 10 % rodičů a ve věku 16–19 let jen 1 % rodičů.

Mobil dětem zajišťuje komunikaci, usnadňuje jim udržovat sociální kontakty, zapadnout mezi vrstevníky a také jim pomáhá při vzdělávání. Na druhou stranu časté využívání mobilu bez pravidel může mít na nezralé děti negativní dopad. „Obecně pro děti a dospívající platí, že rozhodně potřebují smysluplná pravidla ohledně digitálních technologií, aby je mohly používat zdravě a prospěšně,“ říká k tomu Radka Kůřilová, psychologka a předsedkyně spolku Onfine.

Vlastní příklad a zájem o vlastní děti je nadevše

Odborníci se většinou shodují, že nadměrné používání mobilních telefonů u dětí může vést k problémům se soustředěním, poruchám spánku až k závislosti na digitálních technologiích. Kromě negativního dopadu na psychiku a školní výsledky se také zvyšuje riziko kyberšikany a sociální izolace. Děti navíc často upřednostňují čas strávený u mobilu před pohybem a pobytem na čerstvém vzduchu, což negativně ovlivňuje jejich celkové zdraví a životní styl. „Mobily však mají pro děti i nesporná pozitiva, proto vedle již zmíněných smysluplných pravidel je potřebné, abychom se my dospělí zajímali o to, co děti na mobilech dělají, co sledují, kdo je ovlivňuje – prostě, aby se v digitálním světě dětí aspoň trochu orientovali. A třikrát podtrhávám, že je neskutečně důležité, abychom šli dětem dobrým příkladem v odpovědném využívání mobilů i dalších technologií,“ dodává psychologka.

Organizujeme akci – jak na to?

Pokud chceme zorganizovat akci se žáky nebo studenty, nejvhodnější je, když je vtáhneme do přípravy od samého začátku. Například formou brainstormingu společně vymyslíme téma a formu setkání (zda půjde o snídani, piknik nebo jinou akci). Abychom na nic nezapomněli a postupovali krůček po krůčku, jak akci naplánovat a jak pak zajistit samotnou realizaci, vyplatí se sepsat si **seznam úkolů**. V angličtině se používá slovní spojení check-list, který přesně vystihuje, o co jde. Sepíšeme si úkoly a postupně odškrtneme ty (check), které jsou splněné.

Základní kostra seznamu úkolů by měla obsahovat: kde a kdy se akce bude konat, jaký bude program, koho a jak na ni pozveme, jak si rozdělíme úkoly, jaké bude občerstvení – kdo na něj donese suroviny a jak ho připravíme –, zda budeme potřebovat nějakou techniku a pokud ano, kdo ji zajistí, jak bude probíhat organizace samotné akce atp. Praktické je, když jsou úkolům připojeny také termíny a osoby, které za daný úkol odpovídají. Je také dobré, když si někdo konkrétní z týmu vezme na starost tento seznam úkolů a jejich plnění hlídá.

Výhody participace

Participace ve vzdělávání znamená, že žáci nejsou jen ti, kdo poslouchají a plní úkoly, ale také aktivně ovlivňují, co a jak se ve škole děje. Mohou se vyjadřovat k výuce, navrhopvat projekty, podílet se na pravidlech chování nebo být součástí školního parlamentu. Díky tomu se učí zodpovědnosti, získávají sebevědomí a cítí, že jejich hlas má ve škole smysl. Takové prostředí podporuje spolupráci, respekt i chuť učit se – a to je něco, co dává škole opravdový smysl. Participativní přístup by přitom neměl být výjimkou, ale přirozenou a běžnou součástí každodenní výuky. Zajímají vás k tomu další informace, podněty a příklady? Využijte metodiku Participace ve vzdělávání od Recyklohraní, která vznikla v rámci projektu EKOABECEDA pro klima aneb Se změnou začínáme v místě, kde žijeme, učíme se nebo pracujeme. Je ke stažení na webu Recyklohraní ([zde](#)).

Co je to ta udržitelnost?

Slovo udržitelnost se dnes používá velmi často. Jenže víme všichni, co si pod tímto pojmem představit? Konkrétně ve vztahu k životnímu prostředí. Zjednodušená definice udržitelnosti by mohla znít, že je to takové nakládání s přírodními zdroji a ekosystémy, které umožňuje uspokojovat potřeby současné generace, aniž by tím byla ohrožena schopnost budoucích generací uspokojovat potřeby své. Jde o rovnováhu mezi ochranou přírody, ekonomickým rozvojem a sociálním blahobytem s důrazem na dlouhodobou odpovědnost vůči planetě a životu na ní.

Pojďme se na udržitelnost podívat praktičtěji – tedy jak každý z nás může konkrétně k udržitelnosti přispět. Klíčem je odpovědná spotřeba – tedy neplýtvání oblečením, potravinami, vodou, energiemi v dopravě a při běžných činnostech doma, ve škole nebo v práci. K udržitelným principům chování patří také snižování množství odpadu, třídění a recyklace, ale také péče o přírodu a zapojení se do komunitních ekologických aktivit.

Aktivita 1 – Tvoříme seznam úkolů

Vaším úkolem je připravit se spolužáky, paní učitelkou nebo učitelem akci, při které si užijete společný čas, připravíte na ni dobré občerstvení a zajistíte program, který vás bude bavit. Záleží na vaší dohodě, o jakou akci půjde. Může jít o společnou snídani, slavnost nebo třeba piknik. O co bychom vás chtěli požádat je, abyste při přípravě a při samotné akci mysleli na životní prostředí – nepoužívejte žádné zbytečné jednorázové plasty a jiné obaly, dejte přednost občerstvení s nízkou uhlíkovou stopou, odpad, který na akci vytvoříte, vytrídíte anebo dejte na kompost.

Zadání:

Abyste vše hladce zvládli, **vytvořte si seznam úkolů**. Níže najdete vzor. Pokud by vám některé úkoly v seznamu chyběly, doplňte si je dle potřeby.

☐ Ujasníme si, pro koho akci organizujeme a koho budeme chtít pozvat (např. spolužáci a učitelé z jiných tříd, rodiče, samozřejmě může to být akce jen pro naši třídu).
☐ Domluvíme se, jakou akci budeme pořádat.
☐ Vybereme čas a místo konání akce.
☐ Domluvíme si, jaký bude program akce, a kdo ho zajistí.
☐ Může se stát, že zjistíme, že na některé věci budou potřeba finance. Domluvíme se s paní učitelkou nebo učitelem, jak je možné tuto situaci řešit.
☐ Důležitým bodem naší akce bude občerstvení. Je potřeba, abychom se domluvili, co konkrétně budeme na akci mít – jaké jídlo a nápoje. Kdo ho zajistí a v jakém množství. Také zda máme na co jídlo servírovat (talíře, skleničky, mističky). Tip: Hezké bude, když jídlo budeme připravovat společně ve školní kuchyňce nebo požádáme kuchařky, aby nám umožnily využít na přípravu prostory školní jídelny.
☐ Zvážíme, zda na akci bude nějaká speciální výzdoba – například fotografie z akcí, úspěchy třídy, ukázky aktivit, které jsme realizovali s Recyklohraním apod.
☐ Promyslíme si, jak naložíme s odpadem, který vytvoříme. Nezapomeneme vše vytrídít a pokud budeme mít zbytky, které je možné kompostovat, určitě je vyhodíme na kompost.
☐ Pokud budeme zvát hosty, připravíme pro ně pozvánky a ujasníme si, kolik lidí chceme či můžeme na akci pozvat. Můžeme připravit i plakátky, které vyvěsíme ve škole nebo na dalších příhodných místech.
☐ Při samotné akci pokračujeme podle plánu – servírujeme občerstvení, organizujeme připravený program. Hledíme na to, abychom měli dobře rozdělené role, abychom při samotné akci vše dobře zvládli a užili si ji. Můžeme si z akce udělat také fotky, abychom měli na co vzpomínat.

Příloha č. 2 – Proč bychom neměli plýtvat

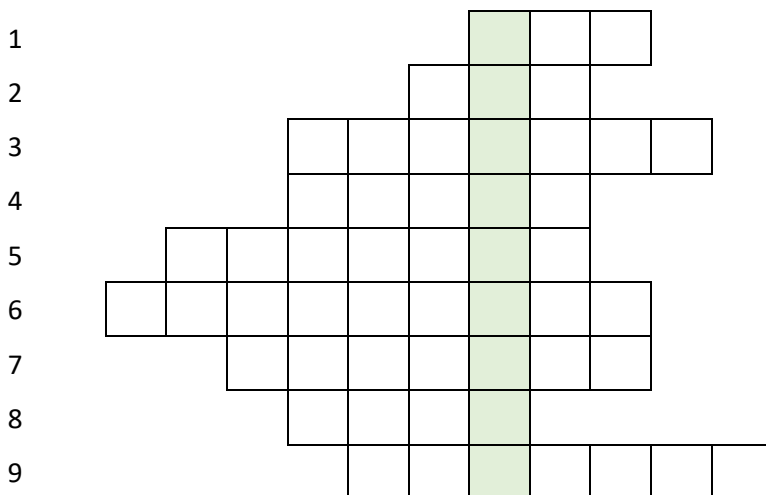
Tuto přílohu doporučujeme tisknout oboustranně

Aktivita: Proč bychom neměli plýtvat?

Plýtvání znamená, že něco zbytečně vyhodíme nebo spotřebujeme víc, než potřebujeme. Když třeba necháme rozsvícené světlo, i když jsme zrovna v jiné místnosti, nebo když si vezmeme jídlo a nesníme ho, plýtváme. Stejně tak je plýtvání, když si často kupujeme nové oblečení, i když to staré je ještě dobré, nebo když někdo jezdí autem úplně sám, i když by mohl jít pěšky nebo jet autobusem. Tím zbytečně ubývá věcí, které nejsou neomezené – jako je voda, suroviny, potraviny nebo elektřina.

Když jsme odpovědní a neplýtváme, chráníme naši planetu. Pomáháme šetřit vodu, přírodu i peníze. Zbytečně nesvítime a jídla si bereme jen tolik, kolik ho sníme. Také můžeme nosit oblečení, dokud dobře slouží, a chodit pěšky nebo jezdit na kole, když to jde. I malé věci, které každý z nás udělá, mají velký význam. Díky tomu bude svět hezčí místo pro nás i pro zvířata a rostliny.

Zadání č. 1: Vyplň odpovědi na otázky do polí křížovky. Jaké slovo ti vyšlo v tajence?

1. Část těla, kterou používáme k čichání?
2. Kde roste spousta stromů a je to místo důležité pro čistý vzduch, pro rostliny, zvířata i nás lidi?
3. Domácí pták, který snáší vajíčka a často se chová na farmách?
4. Malý užitečný hmyz, který nám dává med?
5. Létaující noční savec, který spí hlavou dolů? Trochu se podobá myši.
6. Místo, kam dáváme bio odpad, aby se přeměnil na organickou hmotu (kompost).
7. Co doma svítí? Máme také úsporné varianty, které jsou šetrnější k přírodě.
8. Bez čeho by nebyl život na Zemi možný (teče také z kohoutku)?
9. Velké vozidlo, které přepravuje hodně lidí a pomáhá šetřit přírodu tím, že nejezdí tolik aut.

Zadání č. 2: Když už víte, proč neplýtvat, zkuste to vysvětlit i ostatním :-)

Jak byste vysvětlili svým kamarádům, sourozencům, ale i dospělým, co je to plýtvání a proč bychom neměli zbytečně plýtvat jídlem, oblečením a dalšími věcmi, a také elektřinou, vodou a rovněž bychom to neměli nepřehánět s ježděním autem? Na tento papír jim napište vzkaz, nebo nakreslete obrázek, či si připravte poznámky, na co byste je upozornili.

	7	8	
6	Víš, co znamená slovo recyklace?	Třídíte doma odpad?	1
Máte doma nějaké zvíře?	Jezdíš někdy autobusem nebo vlakem?	Jaké jídlo máš nejraději?	2
	5	Chodíš do školy pěšky?	
4	Vyjmenuj 5 zvířat, která chovají na farmách.	3	

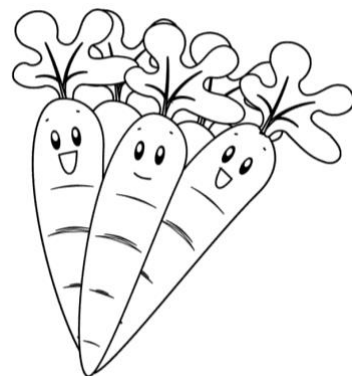
Na jednom malém políčku rostly mrkvičky. Všechny se těšily, až vyrostou a půjdou do světa – třeba do polévky nebo do salátu. Jedna z mrkviček ale byla jiná než ostatní. Nebyla rovná jako ostatní mrkve. Trochu se kroutila na jednu stranu. A právě kvůli tomu si dělala starosti.

„Nikdo mě nebude chtít,“ šeptala si smutně. „V obchodě mají rádi jen rovné mrkve. Ty vypadají hezky. Já jsem zahnutá... určitě mě vyhodí.“

Ostatní mrkvičky se na ni jen podivně dívaly.

Některé si něco šeptaly.

Mrkvička se cítila osamělá.

Ale farma, na které rostla, nebyla jako ty některé velké, kde se vybírají jen hezké kousky. Tady pracoval hodný farmář, který měl rád všechnu svou zeleninu – malou i velkou, rovnou i zakroucenou.

Když přišel sklízet mrkev, usmál se, když uviděl právě tu zahnutou. „Ty jsi moc hezká,“ řekl jí. „Možná nejsi rovná, ale to přece nevadí. Chuť je důležitější než tvar!“ A tak vzal mrkvičku s sebou na trh do města.

Na trhu chodilo spousta lidí. Někteří koukali po největší a nejrovnější zelenině. Ale pak přišla malá holčička s maminkou. „Mami, podívej!“ vykřikla. „Tahle mrkvička se směje! Je tak hezky zatočená! Můžeme si ji vzít?“

A maminka řekla: „Samozřejmě! Všechny mrkvičky jsou dobré, když jsou čerstvé a zdravé.“ Mrkvička se cítila šťastně. Už věděla, že nezáleží na tom, jak vypadá – důležité je, že někomu udělala radost a dobře chutná.

A tak skončila doma, v teplé kuchyni, kde z ní udělali výbornou mrkvovou polévku. A kdyby mohla, určitě by se usmívala až do posledního sousta.

